

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

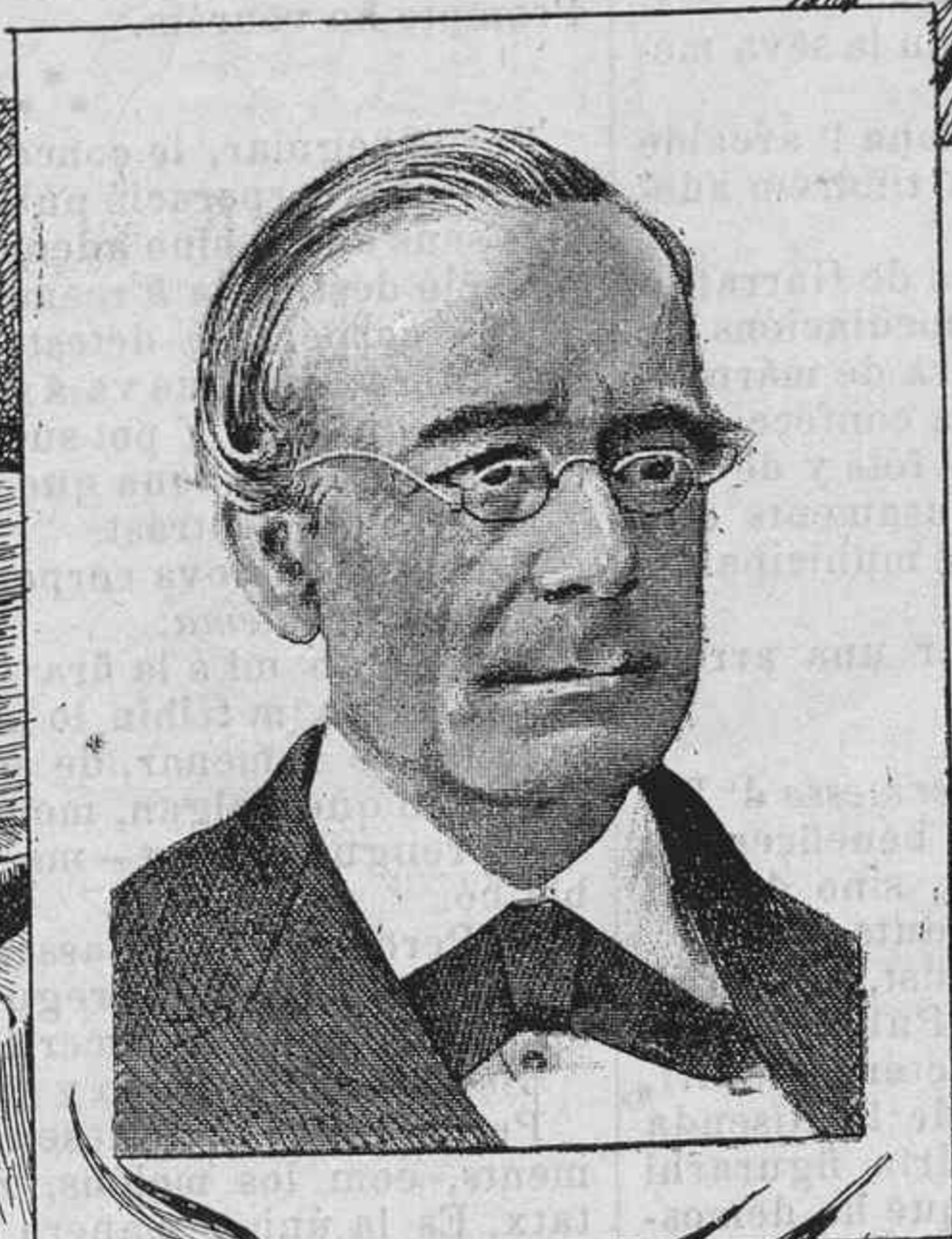
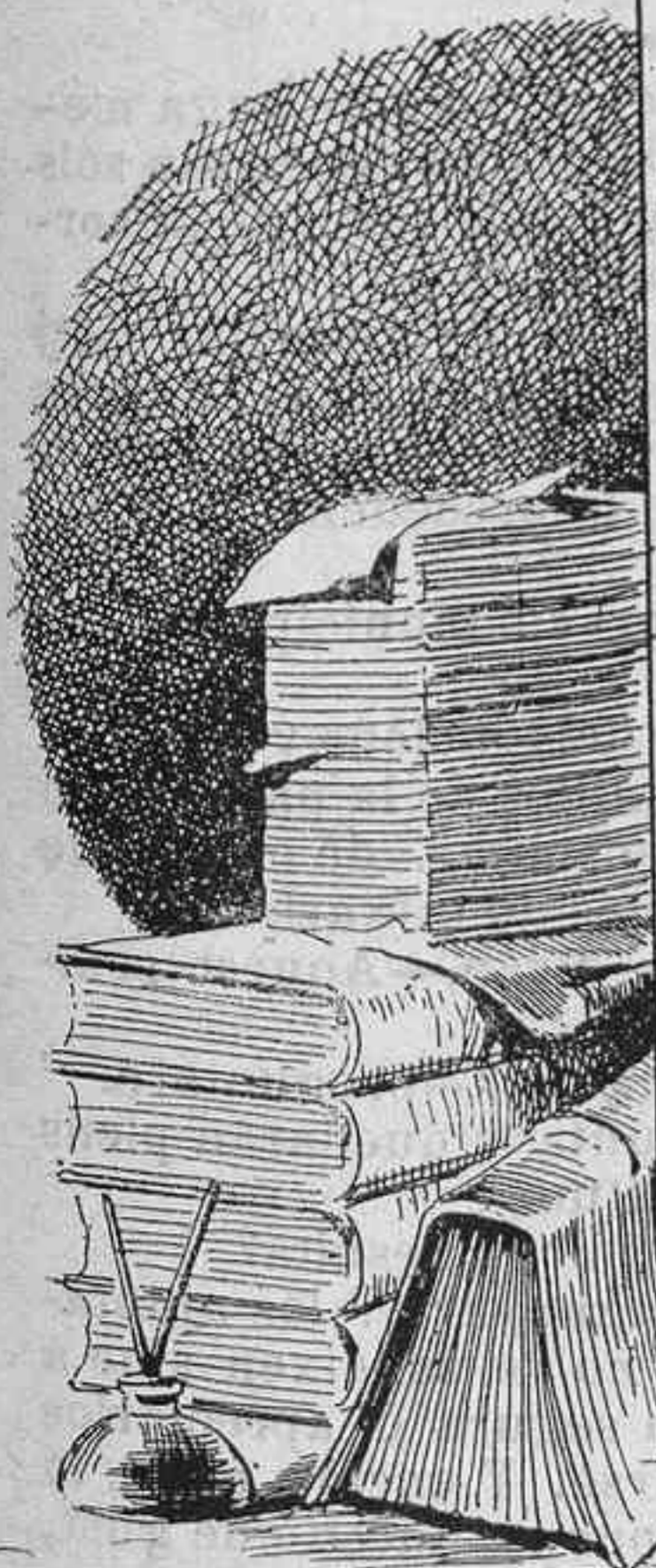
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

E. BENOT.

Académich de la llengua,
matemátich distingit,
gramátich de bona escola,
escriptor pur y erudit.
Es un sabi de cap d' ala,
un talent excepcional,
y además d' aquestas cosas
un verdader liberal.

Dix
91

CRÓNICA.

LOS QUE SE 'N VAN Y 'LS QUE HI ENTRAN.

No podrà dirse que l' Ajuntament que presidia D. Joan Coll y Pujol, s' haja despedit à la francesa, ó que se 'n haja anat de puntetas per que ningú s' adonés de la seva marxa.

Res d' aixó: la retirada de D. Joan y demés companys de glories y fatigas, s' ha efectuat ruidosament al só de la banda municipal, al espatech dels cohets, al brunzit de las rodas de foch y à la brumera del xampany que s' escapava ell tot sol de las ampollas.

Lo mèu barber, home molt intel·ligent en lo seu ofici, aquest dia m' ho deya:

—Si D. Joan continuava algú temps més, vosté li veuria créixer las patillas, en tanta de manera, que prompte farien la pols à las de aquell altre.

—Pero, home de Déu—li vaig preguntar—¿qué tenen que veure las patillas, ab aquestas inclinacions immoderadas à la ostentació, al boato y al despilfarro?

Y ell me va respondre ab gran formalitat:

—Desenganyis: aquestas son cosas que tenen molts pèls.

Lo fet es, que ab tot y fer la mateixa cara de sempre, D. Joan s' havia tornat de una manera que casi bè no 'l coneixiam.

La visita à las ayguas de Moncada, tant útils per posà 'l vi en fresch... després, la recepció de la *Kermesse*, ab *lunch* y ball... entre mitj, un sens fi de inauguracions amenisadas ab la colocació de una infinitat de làpidas... y à cada sessió un devassall de empleos nous y una gan formada d' empleats, que no semblava sino que no hi havia prou temps per colocarlos, son los fets principals que caracterisan los últims dias d' existencia del Ajuntament que cessa.

Las làpidas sobre tot, perpetuarán la seva memoria.

Aixís com hi ha hagut à Barcelona l' arcalde de las primeras pedras, desd' ara tindrem ademés l' arcalde de las làpidas.

No faltaria sino qu' en las costas de Garraf, ó en qualsevol altre siti de las immediacions de Barcelona, se descubris una cantera de mármoles, per destinaria exclusivament à la confecció de làpidas conmemorativas de tots los fets y de tots los passos y fins dels menors pensaments que cruessin pèl cervell de l' autoritat municipal.

Una làpida podria dir:

«Aquí l' Ajuntament va celebrar una arrosada.»

Un' altra destinada al Parch:

«Aquí se celebrà la primera *Kermesse* d' Espanya, destinantse 'ls productes à beneficencia. Pero com no hi hagué productes, sino déficit, calculant que perduts per un, perduts per cent, resolguerem consolarlos del disgust, menjant, bevent y ballant à expensas de la Pubilla.»

Finalment, una tercera, de carácter funerari, podria estar dedicada al Crèdit de la Hisenda municipal. En aquesta làpida podria figurarhi un recort al Marqués de Ayerbe, que ha demostrat com se remulla una ciutat que 's creya rica y un altre recort al Estat espanyol, que al reivindicar la possessió de algunas de las vias del Ensauxe ocupadas per las antigüas murallas, ha demostrat com se la afayta.

Y totas aquestas làpidas erigidas com à recort de la vida actual y per edificació de las generacions futuras, à la llarga donarian à la ciutat de 'n Nyoca un aspecte pintoresch y típic: l' aspecte de un gran cementiri.

* *

L' Ajuntament que cessa, com si obehis à una lley d' herencia, va esperar los seus últims dias per xarrupar las darreras gotas que quedavan en la copa dels tiberis y de las platxerías.

De aquella famosa época de la *grrran* Exposició universal, restavan encare inclinacions y tendencias, que à l' hora de la mort del Ajuntament de D. Joan han prés cos, absorbint per complert als individuos de la moribunda corporació.

Ha sigut una especie de desvari.

Pero aixís com hi ha qui, al desvariejar, no té sino visions horrendas y espantosas, las visions que s' han aparegut al últim ajuntament en sa agonía, han sigut fastuosas, superbas, radiants, encantadoras... Una gran cascada de moneda... Un gran sortidor de xampany... Una gran cunya plena de cochs, sublimant galls d' indi, ab láminas de la Deuda municipal... En una paraula, un reflecte confós y disbaratat de las passadas disbauxas.

Y recreantse en aquest espectacle 'ls ha sorprés la mort, senyalada inexorablement, en los fulls del llibre de la lley.

Els mateixos, al morir, han tributat à D. Joan l' últim obsequi, dedicantli un pergami artistich, en qual pergami consignan de una manera terminant que *ho havém fet tan bè*. Pero, es inútil dir que al alabar al seu arcalde, implicitament s' alaban à si mateixos.

Nosaltres desitjariem de tot cor que la ciutat de Barcelona, sense necessitat de pergami, pogués consignar la mateixa apreciació en lo més fondo de la seva conciencia... ¿Se lograrà aixó? Prompte ho veurém.

* *

Per lo regular, lo concepte just que puga mereixer una corporació pública, no depén tan sóls dels seus actes, sino ademés dels actes de la corporació destinada à reemplaçarla.

Una corporació detestable pot semblar mitj passadora, si la que va à sustituhirla resulta més dolenta qu' ella. Y pot succehir tot lo contrari si l' última es més bona que la precedent.

Efectes del contrast.

¿Qué será la nova corporació municipal?

Ecco il problema.

Vingan ab mí à la fira dels melóns y jo 'ls invitaré à que 'm trihin lo millor de la parada, ab facultat de remenar, de sospesar, de oloar, de fer tot lo que vulgan, menos de tatxarlos.

—Prengui aquest—me dirán.—Aquest sembla bó.

—¿Pero vosté me l' assegura?—preguntaré.

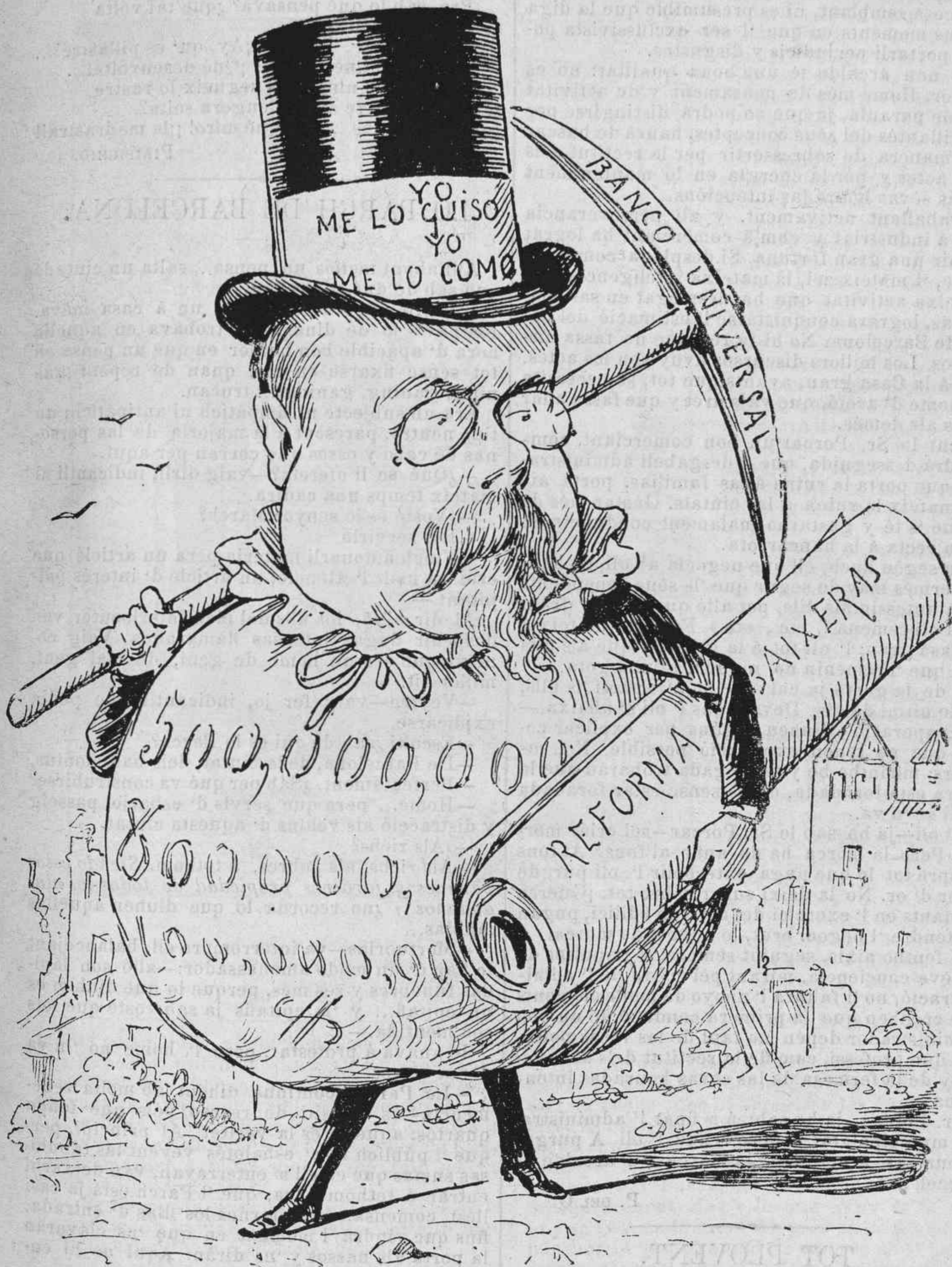
Y ab aquesta sola pregunta 's quedarán plens de vacilacions y de incertituts.

¿Sembla bó!... ¿Pero y si no 'n resulta?

Perque, es precis desenganyarse: los ajuntaments, com los melóns, no 's coneixen sino à tatx. Es la única manera segura d' apreciarlos sense temor de equivocarse. Y encare aixís, lo trobarlos més ó menos bons es qüestió de gust, ja qu' en aquest mon no tots los paladars son iguals.

Quan haguém tastat al Ajuntament que va

LO GENI DE LA REFORMA.

¡Aquest sí qu' es l' home de la didal

pendre possessió l' últim dimecres, dirém la nostra opinió leal y franca.

Per avuy permétise'ns que 'ns posém al aguayt.

Sóls dugas paraulas hem de dedicar al nou arcalde.

D. Manuel Porcar y Tió, á qui 'l govern ha

designat per ocupar la presidencia del nou Ajuntament, com á particular, es una persona sumament simpática.

Milita en lo partit conservador, encare que no de aquella manera excludivista, que fa que molts homes politichs, digan:—«Primer es lo partit que tot.»

Lo Sr. Porcar, home tolerant é ilustrat, que gosa en lo comers y en la societat de molt bon concepte, no ha dit may fins ara, que jo sábiga, una cosa semblant, ni es presumible que la diga en uns moments en que 'l ser excludivista podria portarli perjudicis y disgustos.

Lo nou arcalde té una bona qualitat: no es orador. Home més de pensament y de activitat que de paraula, ja que no podrá distingirse per la brillantés del seus conceptes, haurá de buscar una manera de sobressortir per la rectitut dels seus actes y per la energia en lo manteniment de las sèvas honradas intencions.

Traballant activament, y ab perseverancia com á industrial y com á comerciant ha lograt reunir una gran fortuna. Si desplega com á arcalde, 'l mateix zel, la mateixa inteligencia y la mateixa activitat que ha desplegat en sas empresas, logrará conquistarse l' estimació del poble de Barcelona. No hi fa res que no fassa discursos. Los millors discursos avuy son los actes.

Y á la Casa gran, avants que tot, se necessita un home d' acció, que vaja dret y que fassa anar drets als demés.

Sent lo Sr. Porcar un bon comerciant, compendrà desseguida, que 'l desgabell administratiu, que porta la ruina á las familias, porta aixís mateix la ruina á las ciutats. Gastar més de lo que 's té y gastarho malament conduheix en línea recta á la bancarrota.

En segón lloch, ell que negocia ab oli, no haurá permés may de segur que 'ls seus dependents se 'n untessin als dits, per alló que diu lo refrán: «Qui oli remena... etc., etc.» Fassi lo mateix á la Casa gran: l' oli tot á la gerra, y que als dits dels que 'l remenin no 'n quedi ni una gota.

Y de la gerra ja cal que no n' aparti 'ls ulls, ni de nit ni de dia. Devegadas l' oli s' abaixa.—L' evaporació—diuhen alguns per explicar cosas que no tenen explicació possible. No, senyors: mirintho bè y tal vegada trobarán que la gerra está foradada, ó que sense estar foradada l' oli se 'n va.

L' oli—ja ho sab lo Sr. Porcar—sol criar morca. Pero la morca ha de anar al fons. Al fons sempre tot lo que puga enterbolir l' oli pur, de color d' or. No la deixi surar sobre tot. ¡Guerra á quants en l' exercici del càrrech edilici, pujan pretendre 'l negoci brut, lo negoci de morca!

Y fentho aixís, seguint sempre 'ls impulsos de la sèva conciencia, mirant pèl crèdit de l' administració, no li faltará l' apoyo de molts elements que creuhen que la primera condició de un bon administrador depén no tant de las ideas politicas que professi, com de la rectitut dels seus actes y de la fermesa de las sèvas honradas intencions.

Sr. Porcar, ja ho sab: á r'afinar l' administració municipal, tal com se r'afina l' oli. A purgar impuresas. A acreditar la marca... d' arcalde de Barcelona.

P. DEL O.

TOT PLOVENT.

SONET.

—¿Permet que la cubreixi, ressalada?
no crech que vulga fer la salamera
perque plovent ab tanta de manera
acaba de quedar tota amarada!

¿Ho accepta? ¡bravo! veu, aixís m' agrada,

qu' á mi una dona esquiva m' exaspera,
tant més quan fa desdeny á la fal-lera
d' un jove que la vol veure obsequiada.
¿Pro, sab lo què pensava? ¿que tal volta
si anéssim de brasset?...

—¡Ay, qu' es pillastre!...

—¿Que no s'hi nega, diu? ¡Qué desenvolta!...

Mes ara que ningú 'ns segueix lo rastre
¿doném á nostre amor lleugera solta?
¿que sí? donchs... ¡pro què miro! ¡¡la madrastra!!

PIRIPICHIO.

LO PARCH DE BARCELONA.

Allí ahont menos un pensa... salta un ciutadà
que sab de què se las heu.

L' altre dia va saltármén un á casa mèva.
Acabava jo de dinar; me trobava en aquella
hora d' apacible bon humor en que un pensa en
tot sense fixarse en res, quan de repent ¡ga-
ning, ganing, ganing!... trukan.

Era un subjecte ni simpátich ni antipátich; un
tipo neutro, parecut á la majoria de las perso-
nas de carn y ossos que corran per aquí.

—¿Qué se li ofereix?—vaig dirli, indicantli al
mateix temps una cadira.

—¿Vosté es lo senyor March?

—Per servirlo.

—Vinch á donarli materia pera un article que
cridarà molt l' atenció, un article d' interès pal-
pitant —

Al dir aixó, los ulls del mèu interlocutor van
despedir dugas intensas flamaradas. Vaig co-
neixe que era un home de geni, de mal geni,
millor dit.

—Veyám—vaig fer jo, indicantli que podia
explicarse.

—Escolti ¿sab de qui es lo Parch?

—De Barcelona, de la ciutat, dels barcelonins.

—Perfectament. ¿Sab per què va construhirse?

—Home... pera que servis d' esbarjo, passeig
y distracció als vehins d' aquesta ciutat.

—¿Als richs?

—Als richs, als pobres, á tothom. *Siendo estos
parques y jardines propiedad de todos los ciu-
dadanos...* ¿no recorda lo que diuhen aquellas
lápidas...

—Mortuorias—va interrompre ell, balancejant
lo cap d' un modo amenassador:—alló son lápi-
das fúnebres y res més, perque lo que diuhen es
un epitafi... y 'ls epitafis ja sab vosté que tots
son mentida.—

Jo anava á protestar, pero l' home no 'm va
donar temps.

—Lo Parch—continuá dihent ab molta vehe-
mencia—es un siti de recreo pèls que tenen
quartos: aquesta es la veritat. Al principi, per-
que 'l públich no s' esbalotés veyent las fabulo-
sas sumas que en ell s' enterravan, van deixarhi
entrar á tothom. Ara, que 'l Parch está ja casi
llest, comensan á limitarnos los días d' entrada,
fins que vindrá 'l moment en que 'ns clavarán
la porta als nassos y 'ns dirán: Aquí no hi en-
tran sino 'ls que pagan.

—¿En què 's funda per opinar d' aquesta ma-
nera?

—¿En què? ¡Pues si está á la vista! Lo extrany
es que 'l públich no se 'n adoni y siga prou
manso per deixarse arrebatat los seus drets sen-
se moure un daltabaix. Recordi lo qu' hem vist
en pochos anys. Durant lo 88, lo Parch va quedar

DIPLOMACIA FEMENINA.

—Maridet, maridet meu, aixeca un moment la vista: ¿vols repassá aquest contet que m' ha enviat la modista?...

tancat pèls pobres, ab la excusa de que hi feyan una Exposició universal. La vigilia de Sant Joan d' aquest any tornan à tancar-lo, perque unas senyoretas y uns senyors hi voltan fer no sè qué. La verbena de Sant Pere, 'ns privan la entrada altra vegada, ab motiu d' uns castells de focs que s' encenen à mitja nit... ¿Qué tal? ¿es un jardí públich lo Parch?...

—¡Si ho agafa d' aquest modo! Llavors de la Exposició, bè havian de tancar-lo, perque sino ¿cóm haurian fet la Exposició, donchs?

—Es lo mateix argument d' aquella dona que havia robat unas arrecadas. «Si no tenia diners per comprarlas (deya ella) bè las havia de robar per poguerne dur». La bona senyora no atinava en que quan no 's tenen diners per arrecadas, lo millor es estarse de portarne; de la mateixa manera que 'ls organisadors de la Exposició, de la Kermesse y de la verbena de Sant Pere havian d' haver pensat que quan no 's disposa de locals ó sitis apropòsit pera aquestas cosas, lo més pru-

dent es estarse de verbenas, kermesses y exposicions.

—No obstan', à París...

—¡Ja hi som! La cansò de sempre. Quan se vol justificar un bunyol barceloní, se surt ab que à París també 's fa. ¿Qué vol dir? ¿que à París quan fan una exposició també tancan un gran tros de jardí públich?

—Sí, senyor.

—¡Y qué! Allí poden tancar un jardí y dos y tres, sense perjudicar ni causar estorsió als parisiens, perque allí 'ls jardins públichs hi son à dotzenas. A Barcelona no tenim sinó 'l Parch, y privarnos d' entrarhi, es lo mateix que condemnarnos à abstinencia total de jardí... à Rambla perpétua...

—De tots modos, lo sistema que s' observa al Parch los dias que 's tanca, es bastant igualitari: una pesseta tothom.

—¿Y d' aixó 'n diu sistema igualitari? Al rich, demanarli una pesseta es lo mateix que no demanarli res: al pobre, exigirli quatre rals es casi dirli: No pots entrar.

—Bè, si; es lo que passa ab los cafés, teatros...

—¡No hi ha poca diferencia! Los cafés, los teatros son de particulars que tenen lo dret de explotar los seus establiments del modo que 'ls sembli, mentres que 'l Parch es mèu, de vosté, de tothom; y es un abús, un atropello, una expoliació, aixó de que un altre, que no es més barceloní ni més amo del Parch que jo, vinga à dirme: Si vols entrar aquí dins, qu' es à casa tèva, has de pagar tant ó quant...

—Pero bè, aixó no es gay-

re sovint...

—¡No ha de ser may, may, ni una sola vegada! Per altra part, aixó del *no gayre sovint* es bo per dir. En pochos dias n' hem vist dos ó tres exemples. Y aquí está precisament lo bussilis de la mèva impugnació d' aquest atropello. Si 'l públich no 's declara enérgicament contra 'ls tancaments del Parch, los directors del tinglado anirán prenent alas y lo que avuy se fa cada any se farà cada mes, després cada senmana y per fi cada dia. ¡Nó, nó! 'ls abusos no s' han de deixar arrelar: may s' extirpan millor que quan tot just comensan à neixe.

—Té moltissima rahó.

—¡Ja ho sabia que acabaria per donàrmela! Veyám, donchs, si fa una campaya sobre aquest assumpto.

—¡Vaya si la faré! desde ara li prometo.

—Diguí als que manan que aixó no s' ha de fer, y als que obeheixen que aixó no han de permetre que 'ls ho fassin. Proclami que 'l Parch

COSAS DEL PARCH.

Aixís las famosas lápidas s' haurían modificat si l' Ajuntament de 'n Coll un any més hagués durat.

es un jardí eminentment popular y democrátich, y declari per fi que si 's vol continuar aquesta serie de infraccions, val més que no hi fassin cumpliments y que diguin clar y catalá:—«Lo Parch es dels que poden pagar una pesseta: los que no la tenen, que 's passejin per la eixida de casa seva.» ¿Quedém aixís?

—Quedém aixís.

A. MARCH.

Á UNA MODISTA.

Quan te veig passar, Carmeta, p'l carrer del Hospital, vestida ab gran elegancia, de anells cubertas las mans, lluhint brassalets de plata y arrecadas ab brillants, ab botinas de xarol, ab mocadoretts brodats, ab la cara empastifada de mangra, mantega y cals y ab moltes altres cosetas que no vull anomenar, penso: que 'ls diners que gastas per lluhí y farolejar, es impossible que 'ls guanyis ab l' agulla y 'l didal.

J. Usón.

CALAMITATS D' ISTIU.

Apart los mosquits, las moscas y altras alimanyas, una de las plagas més tremendas de la estació son los vehíns de las botigas.

S' entén, los vehíns que tenen la mala costum de apoderarse de l' acera, ab lo pretest de que allí s' hi pren la fresca més bè que á dintre.

Es la trageria de cada any. En comensant los primers calors, comensan los botiguers més climatèrichs á treure las primeras cadiras.

De moment las colocan al mateix portal; pero poch á poch van fentlas avansar, fins que paulatinament, avuy un pas, demá un altre, acaban per invadir tota l' acera, com si l' acera fos d' ells, ó com si 'ls transeunts no fossin ningú.

Allí s' hi organisan tertulias; allí s' hi llegeix lo diari y s' hi comentan las noticias d' última hora; allí s' hi tallan cindrias y s' hi menjan melóns; allí, en fi, s' hi fa tot lo que 'ls vehíns tenen per convenient; tot menos respectar los drets de la generalitat, lo códic y las ordenansas municipals.

—¡Ay ay!—dirá tal vegada algún lector, culpable d' aquest pecat:—si á dins de la botiga hi fa tanta calor ¿per qué no podem sortir al carrer á pendre la fresca?

Contestació mèva:

—Si 'l carrer no es exclusivament dels vehíns de las botigas ¿per qué se n' han d' apoderar vostés en perjudici de la majoria?

—¿Y 'ls cafés y xocolaterias, bè hi posan taulas á l' acera?

—Las xocolaterias y cafés posan taulas en aceras de prou amplada pera que hi haja puesto suficiente per las taulas y pèl públich que passa. Y ademés ¿volen ser vostés tant com los cafés y horxaterias?

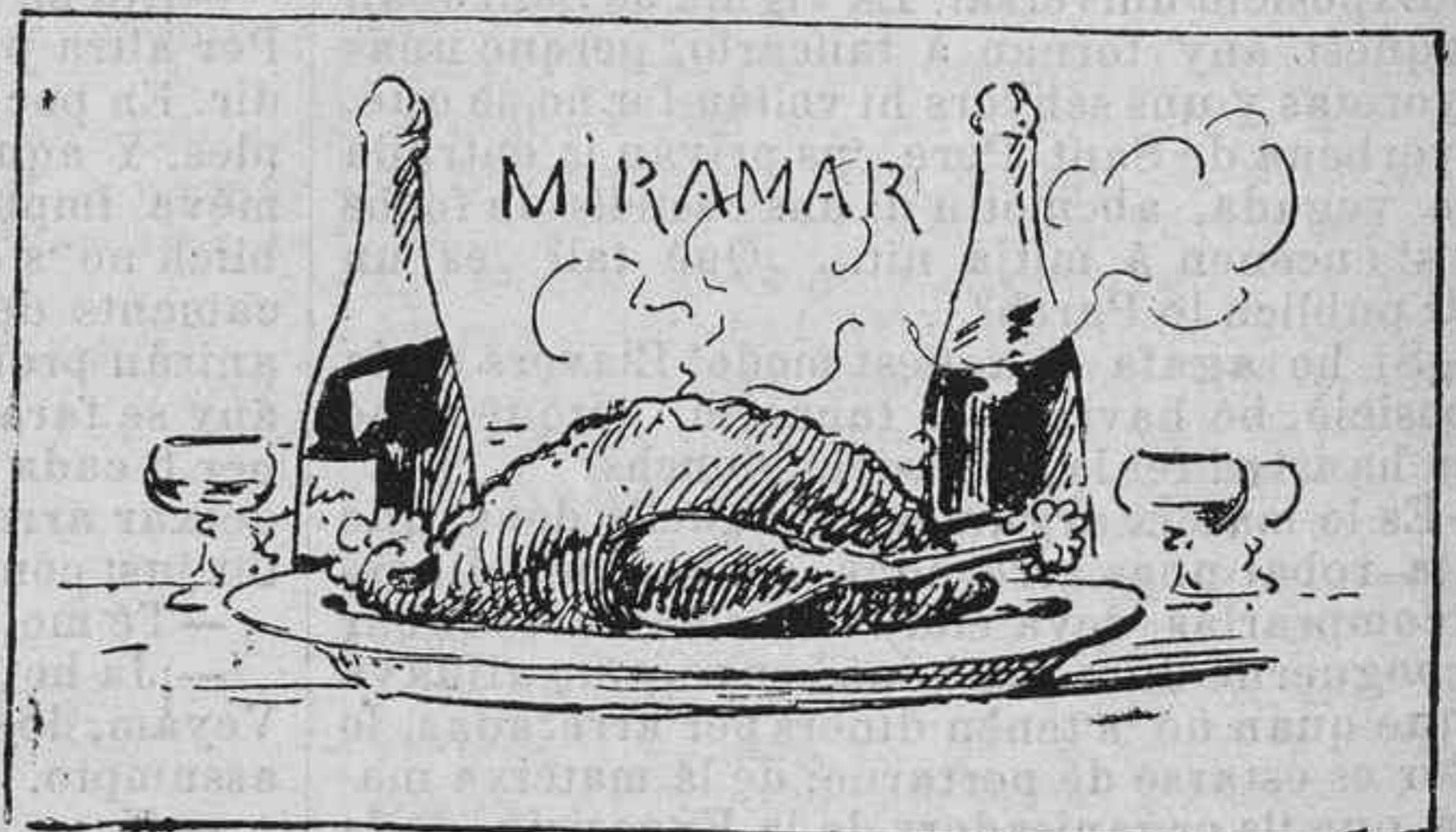
—Sí, senyor.

—Pues fassin com ells; ja qu' embrassan la via pública, paguin un tant per cada cadira que treuhen á fora, com ells pagant un tant per cada taula.—

Desenganyarse, l' abús de que 'm lamento es fill, més que d' altra cosa, de la falta de consideració que en general se tè al públich.

Los vehíns de las botigas podrian pendre la fresca posant las cadiras arrengreradas ó de modo que no obstruhissin l' acera; aixís ells lo-

¡ABUR!

Targeta de despedida del últim Ajuntament.

CATALÀNS AB LLUSTRE.

Quan li posin lo sèu retrato á la *Galeria de catalàns*, fassissel pintar ab patillas, que semblará més al sèu mestre.

grarian lo que 's proposan y no molestarian als que passen.

Pero ¡qué diable! lo públich que 's fassi repicar: posadas las cadiras en rotllo, s' está més ba, 's fa més gresca, y en cas que convingui fins se pot colocar una tauleta en mitj del corro.

Los transeunts que baixin de l'acera, que passin pèl mitj del carrer...

Sino que succeheix que pèl carrer hi rodolan cotxes y carros, hi tranzitan burras de llet, hi passen cabras...

¿Cóm s' arregla aixó? Si 'ls cotxes y las burras no 'ns deixan passar pèl mitj del carrer, y 'ls vehins de las botigas no 'ns deixan anar per l'acera ¿per ahont hem de passar?

¿Per la cloaca?

MATÍAS BONAFÉ.

EN L' ÀLBUM.

À UNA BALLADORA.

Tens tanta afició y afany pèl ball, xamosa Mercé, que per ballá jo sé que la ballas magre tot l' any. Lo ball t' ha causat molt dany no obstant ballas tots los dias, y fins crech marejarias al més hábil balladó y á la punta de un punxó, sense caure, ballarias.

Ballant sempre, vella 't fas, y fent servi 'l ball d' esqué, ballas y ballas, y ré,

cap ballaire cau de nas, jo crech que no 'l trobarás un marit com me vas di en tant que ballis així; si 't vols casar, lo millor es buscarte un ballador més ben dit, un bailari.

Y puig vols que 't parli clar déixat de balls al moment, perque avuy dia, 'l jovent que balla, no 's vol casar; no basta saber ballar 'l vals á la perfecció y 'ls altres balls de saló; lo necessari, Mercé, pera ser bona mullé' es lo que ara 't diré jo.

Sapiguer aná endressada sense omplirse de llassets, deixá de portá 'ls peuhets ab sabateta escotada, perque en la polka saltada de cama 's vegin dos dits, es milló sabé fé 'ls llits, rentá la roba, planxar, lo que 's pugui estalviar, apadassá' y fer surgits.

Mentres que aixís ballarás no tindrás may cap diner, en tant, que al tèn sabater ballarla grassa 'l veurás. Bah, déixat de contrapás de polkas y americanas, mazurcas, schotiss, sardanas, llanseros y rigodóns. ¡Abaixa al punt los talóns de tas sabatas galanas!

Si aixó fas, ¡quin goig tindré! A la fi ab eixa poesia hauré lograt, ¡quí ho diria! ferte deixá 'l ball, Mercé. ¿Vols donchs ara sapigué per qué del ball aixó he dit? Bah, t' ho diré desseguit: es que jo no sé ballar y ab tú 'm voldria casar. Vaja, ¿acceptas 'l partit?

A. LLIMONER.

LLIBRES.

NERÓN, per EMILIO CASTELAR.—Formant part de la popular *Biblioteca universal* que ab tanta inteligencia donan á llum los inteligents editors Srs. Montaner y Simón, s' ha repartit als suscriptors de la *Ilustración artística* lo volum primer de *Nerón*, estudi históric de Castelar. Lo titol del llibre y 'l nom del brillant historiador, gloria de la cátedra y de la tribuna espanyola bastan y sobran pera donar interés á aquesta publicació, en la qual está descrita, en forma narrativa y dialogada, un dels períodos més extraordinaris de la historia romana.

Castelar conta fets reals que ha anat á beure en las fonts més puras de la historia, avalorantlas y embellintlas ab la màgia de son estil incomparable.

Adornan lo llibre, esmeradament imprés y enquadernat ab molta elegancia, un cromo reproduhint una urna cineraria trobada á Pompeya y numerosos grabats, que representan escenas, monuments y objectes de la antigua Roma.

No hi ha que dir, per consegüent, ab quin gust haurán rebut aquest llibre important y hermós, los numerosos subscriptors de la cada dia més popular y més esmerada *Ilustración artística* de la casa Montaner y Simón.

Ensayo de gramática de catalán moderno per Pompeyo Fabra.—Varem obrir aquest llibre ab desconfiansa, ho confessem: es tan anárquica la llengua catalana, en bona hora restaurada, y sempre que s' ha tractat d' escriure treballs gramaticals, han acostumat á mostrarse sos autors tan apegats á son capritxo, que aquest nou estudi ans de coneixe 'l se 'ns antotjava que havia de ser un de tants, que veuhen la llum sense despertar interès y que passen sense deixar rastre.

Prompte tinguerem de rectificar aquesta presunció. L' ensaig gramatical del Sr. Fabra, es una obra seria, filla de un estudi detingut de la llengua que avuy se parla, y amiga sincera de la vitalitat de aquesta llengua.

Creu l' autor, y creu bè, en nostre concepte, que 'ls idiomas vius evolucionan sens parar; que certas formas antigues s' olvidan y cauhen en desús; y que continuament surgeixen formas noves, las quals no cal desdenyar aixís com aixís si no vol establirse un divorci sempre sensible y perjudicial entre l' idioma escrit y l' idioma parlat.

Partint de aquesta base ha lograt descobrir un número de lleys generals y reunir un número de reglas precisas perfectament aplicables al llenguatge que 's parla á Barcelona y generalment per tota la regió norest del Principat de Catalunya. La perspicacia del autor á cada punt sorprén, y no dupto que fins los escriptors més adversaris del seu sistema, fins aquells que tal vegada 'l podrán creure ocasionat al triunfo del vulgarisme, no podrán menos de mostrarse sovint agradablement interessats per la novetat de las observacions del Sr. Fabra, y en moltes ocasions fortament inclinats á dedicarse á aquesta classe de estudis, tan necessaris sempre; pero ab major motiu aplicantlos á la llengua catalana.

No entrarem á detallar los punts de vista variats compresos en aquesta serie d' estudis gramaticals, exposats ab claretat, método y concisió, per por de allargarnos massa; aixó 'ns obliga á limitarnos á un concepte de carácter general, qu' en tota justicia, ha de ser propici á una obra filla del estudi, plena de novetat y qu' está de més á més notablement coordinada.

FOLLÍAS.—*Colecció de poesias* de D. SEGIMÓN TORREBABELLA DAGÁ.—L' autor de aquesta colecció de composicions poéticas se veu desseguida qu' es un jove y 's veu ademés qu' está dotat de condicions molt apreciabls pera 'l cultiu de la poesia. Hi campeja en ellas notable facilitat y bastant sentiment, si bè no 's distingüexi per la seva novetat. La musa amorosa es la predilecta del poeta, y á ella son tants los que li han pagat tribut, que avuy se fá poch menos que impossible trobar formas noves, exemptas de reminiscencias.

NUEVE MÚSICOS CLÁSICOS Y SEIS ARTISTAS ESPAÑOLES, per ENRIQUE SÁNCHEZ TORRES.—Aquest nou volúm forma part de la *Biblioteca popular del filarmónico* y comprén una serie de articles escrits ab molta fuga, entusiasme y pòls lleuger, dedicats á *Beethoven, Mozart, Haynd, Wagner, Chopin, Mendelssohn, Schumann, Schubert y Gluch*, que son los músichs clássichs á que 's refereix lo titol, y á *Gayarre, la Cepeda, Mateu, Labán, Goula y Sarasate*, que son los artistes nacionals.

UN HOMBRE SERIO, comedia en tres actes y en prosa per D. A. SÁNCHEZ PÉREZ.—Lo distingit autor dramátich nos ha favoregut ab un exemplar d' aquesta producció, que ab tan éxit se representa actualment en lo *Teatro de Novedats*.

RATA SABIA.

¡MALEHIT SIGA 'L CONSONANT!

Jo estimava á una nineta,
y al declararli l' amor
que sentia dins món cor,
li volgui fè una carteta
tota en vers. ¡Idea gran!
mes al dirli que l' aymava,
ni un sol consonant trobava.
¡Malehit siga 'l consonant!...
Al cap-de-vall, vaig pensar
declararm'hi verbalment;
y dit y fet, al moment
á trobarla vaig anar.
Vaig pintarli un porvenir
de rosa y color de cel,
vaig dirli, que 'l mèu anhel
era estimarla ó morir.
Ella escoltava rihent.
¡Jo seguia suspirant!
¡Ella se 'm 'nava rifant!...
¡y jo aguantant tal torment!...
—¿Correspón á món amor?
per últim vaig preguntá;
y ella va respondre:—K;
no l' estimo. no, senyor...
Negació tan terminant
va ferme 'l punt exclamar:
—¡Tú, sí, que has sabut trobar
ben depressa consonant!!

R. ALONSO.

ACUDITS.

Una mare pregunta al seu fill:
—¿Cóm vols aquesta truita?
—Ab un' altre.

Un fabricant de pildoras contra la obsessió se queixaba d' anarse engreixant.
—Ara es ocasió de que recorri vosté á sas pildoras—li diu un amich seu.
—¿Com vol que cregui en ellas, si soch jo 'l que las faig?

JOANET G. DE REUS.

Lo jutje:
—Acusat: ¿Es cert que avants de cometre 'l crim, vareu tenir tractes ab una dona que...
L' acusat interrompentlo:

BARCELONA Y 'L NOU AJUNTAMENT.

—Veyám si 'l senyor Tió
sabrà ferho un xich milló.

—Extranyo molt que una persona de la categoria de vosté 's figui en la vida privada de las personas. Aixó es propi de donas del vehinat.

JOSEPH M.ª BERNIS.

Un pagès va anar á véurer los toros, y al preguntarli una altre:

—¿Qué 't semblan?
Va contestar molt serio:
—Bestias.

A. PALLEJA.

En un restaurant:

—Mosso: pórtam un beefsteach.
—Ab molt gust.
—No: ab moltas patatas.

R. BRUNA.

¡COSAS D' UN INGLÉS!...

Un inglés qu' era algo sabi y bastant malhumorat, una nit que *spleen* tenia aixís va reflexionar:

—Nos burlém dels que salvatjes perduts al mitj dels boscáms encare portan lo trajo que Dèu á Adán va donar.

Compadeixém als ferotjes que 's menjan la humana carn y als que viuhén entre tigres, pumas, lleóns y xacals.

Mes ¡bah! ¿quina diferencia hi ha entre 'ls qu' ensenyan las carns y una bailarina d' ópera?

També aquestas van tragant tot lo que pot tindre un home que siga bó per menjar.

¿Tigres? Massa que 'ns ne sobran.

¿Quins tigres al desert hi han com una sogra ab mal geni, ó un inglés que vol cobrar?

Y deixant aixó á una banda, mirém per altres costats las semblansas que tenim ab los cafres ignorants.

Los *pell-rojas* tots se pintan son front, orelles y nas; y nostras *caras* senyoras se gastan un dineral en convertir sos bells rostres en tintorers ambulants.

¿Y las costúms? ¡*Vade retro!* Las costúms son inmorals: jochs 'hont s' hi pert la fortuna, la prostitució á tot drap y deu mi: cosas ridiculas que la moda s' ha afillat, com si moda volgués dir confecció de disbarats.

De lo que ara un home diu ja casi no 's pot fer cas, donchs alló del «*cumpro-y-miento*» tothom de memoria ho sab.

Es cert que 'ls pobres salvatjes no entenen de ben parlar, ni han vist may la llum eléctrica, ni un mal fanalet de gas, ni han creuhat aspres montanyas corrent lo mateix que 'l llamp,

ni ficats dintre d' un globo han atravessat l' espay; mes tampoch tenen petardos, ni xochs que destilan sanch, ni *Peps* que l' *ou* los hi amaguin, ni arcaldes, ni concejals, ni ánimas per mantindre, ni nihilistas, ni sants, ni poetas com jo péssims, ni cómichs ruchs y tronats...—

Y al ser aquí l' héroe nostre se dirigi tot xiulant á jugá' un rato al tresillo y á sopá ab la tiple Offmann.

J. CARBONELL.

TIVOLI.

¿Saben aquella obra que venian anunciant feya tan temps? Me refereixo á la titulada: *Luis el tumbón ó el despacho de huevos frescos*... Ja la tenian ensajada; ja estaban á punt d' estrenarla, quan á lo millor... res, alló de sempre: «*De orden gubernativa se prohíbe, etc., etc.*»

Qualsevol se creuria, en vista de la forma empleada, que 's tractava de una producció pecaminosa contra 'l govern, contra las institucions, contra la moral, contra las bonas costúms. Donchs, res d' aixó.

L' obra s' está representant per tot Espanya sense la menor dificultat, ni la més mínima intervenció de la *autoridad gubernativa*... Ara, per lo que toca á Barcelona, l' autor se la reserva, porque ja fa temps que la nostra ciutat es la terra dels contrapunts entre 'ls empresaris de teatros y lo país de las *primas* pèls autors de Madrit.

Aixó y res més que aixó ha sigut la causa de que *Luis el tumbón* s' hi tombés del altre costat.

Pero podria molt ben succehir ab aquestas dilacions, que *los huevos frescos* del titol, un cop se trenquin, resultin covats y que ningú se 'ls menji.

*
*
*
La companyia de Cereceda ha anat fent lo gasto ab las demés produccions del repertori, representant á tot pasto *El chaleco blanco*, ab la seva corresponent banda de cornetas.

Per variar.

NOVEDATS.

Un hombre serio, del Sr. Sánchez Pérez, es una bonica comedia de costúms.

Encare que l' assumpto no es de aquells que sorprenen, la comedia resulta sumament entretinguda y 's distingeix per la seva sinceritat, per la fina observació del natural y sobre tot per son llenguatge viu, palpitant, modernissim, castís y correcte.

L' acte primer, sobre tot, es molt nutrit. Las escenas primorosas, entre 'ls distints interlocutors se succeheixen ab una gran naturalitat, insinuantse l' assumpto de una manera clara y ab un verdader *crescendo* de interés, fins al final, en que la dona ofesa per las veleitats del seu

marit, decideix anarse'n del domicili conjugal, buscant un refugi en la casa de un seu germà.

Entre aquestes escenas sobressurten la de la senyora andalussa ab lo general, la de la esposa ab lo seu germà y la del rompiment entre marit y muller. Tot alló està plè de veritat, elevantse *Un hombre serio* à la altura de la gran comedia.

L'acte segon fluixejà.

L'home serio se troba en lo domicili de la seva nebodeta, de la qual està bojament enamorat. Que un home serio s' enamori de una minyona jova y guapa no tè res d' extrany; hi ha tants homes serios que fan lo mateix! Lo raro es que en las relacions ab ella guardi aquells miraments dignes de novici, y es més raro encare, que ella, sent una dona tan corrida, no 's fassa càrrech, fins que li diuhen ben mastegat, de las verdaderas intencions del tio. Ab tot aixó l'acte produheix un efecte una mica extrany y no convéns del tot. No sembla sino que l'autor al escriure'l ho fes tenint una excessiva dossis de prudencia, descartant atreviments, que dada la naturalesa del assumpto eran de tot punt inevitables.

L'acte tercer, ab tot y ser previst lo que ha de succehir, torna à aixecarse, gracias à una serie d'escenas notablement conduhidas y garbosament escrites.

L'obra sigué representada ab esmero y obtingué un éxit molt propici. L'autor, Sr. Sánchez Pérez, sigué en distintas ocasions cridat à la escena y saludat ab generals aplausos.

ELDORADO.

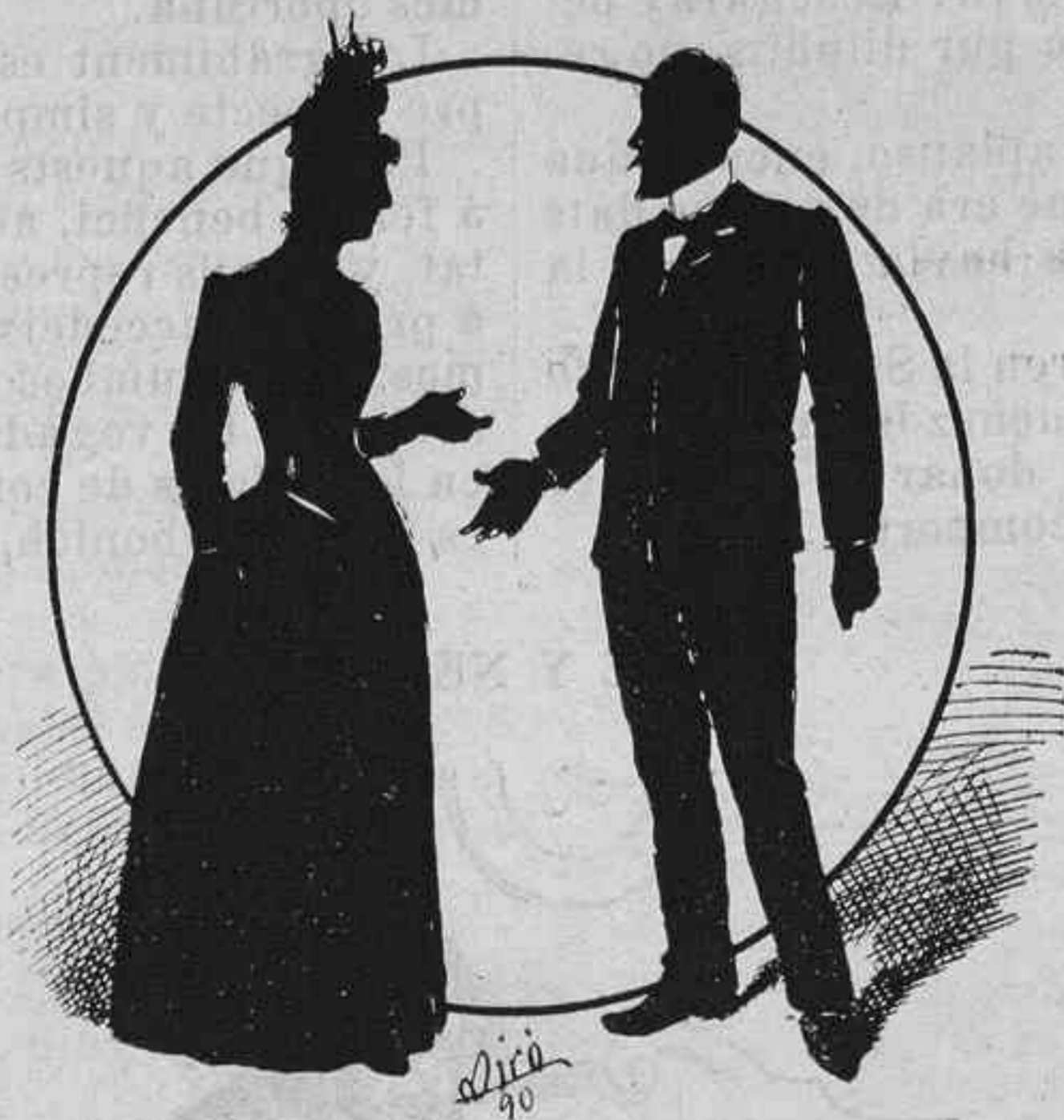
Sembla qu' Echegaray no està del tot content de la conducta que ab ell observa una part de la premsa de Madrit, y aixó que si hi ha un autor ensalsat fins als núvols y aplaudit fins al deliri, aquest autor no es altre qu' Echegaray.

La mateixa producció *Un crítico incipiente*, està aquí per demostrarho. ¿Qué no va dirse d'ella en la premsa madrilenya, l'endemà de sòn estreno? Semblava talment que may s' hagués escrit una producció més admirable; semblava qu' Echegaray havia descubert novas vias, nous horisóns, novas fórmulas escénicas; semblava, en fi, que no hi havia un més enllà.

Y no obstant, l'obra, que literariament es un primor ab tota la seva exuberancia de llenguatge, considerada escénicament es una verdadera equivocació, perque no es un drama, ni una comedia, ni una pessa, sino una sátira que ab tot y estar basada en assumptos de teatro, no tè res de teatral.

¿Qué 'ns importa tot aquell acte primer, matxacant sempre sobre 'l mateix assumpto, es à dir, sobre qüestions escénicas y de crítica, més propias pera ser tractadas en articles de fondo

DIÁLECH CONJUGAL.

- Tú... ¿que no marxém á fora?
 —Nó, y no m' amohinis més.
 —¿Que no tens caló aquest any?
 —Lo que no tinch... son dinés

que sobre las taulas de un teatro, y per personatjes alguns d'ells capciosos y mitj esbojarrats? Per més que digan, per més que s' esforsin, tot alló no passa en lo món, sino en la imaginació sempre excitada del famós dramaturgo.

Cap al final del acte segon hi ha un moment culminant, en lo qual lo públich s' interessa per primera vegada. Es l' unich tros que l' engaña. L'autor de un drama expressa la seva antipatia per un jove, tractant-lo de burro, de ignorant, de inepte. Pero 'l jove ha escrit un judici crítich laudatori de l' obra del seu detractor, ignorant que siga d' ell, y en un instant, las censuras del autor se converteixen en elogis, los insults en frases de carinyo. Aixó es humá, pero 'l senyor

Echegaray ho presenta ab una exageració de tons, que passa dels límits de la verdadera comedia.

En l'acte tercer no passa res. Lo desenllás, previst desde 'l final del segon acte, està embutxacat en una serie d'escenas que de pur repetidas arriban à cansar.

En tot lo diálech hi ha rasgos de ingeni escam-

GAT TANCAT.

Un jovenet que s' amaga, una cambrera ab un llum... ¿no 'ls sembla, lectors benévols, que aixó fa certa farúm?

pats à mans plenas; lo que no hi há es lo sentit còmic. Molts dels xistes del Sr. Echegaray peccan de ignocents; altres, de pur diluïts, no resultan.

L'obra sigué rebuda ab aplauso, encare que no ab aquell entusiasme que era de creure dats los elogis descomunals que havia anticipat la premsa madrilenya.

En la execució 's distingiren la Srta. Guerrero y 'l Sr. Calvo. A Donato Gimenez lo trobarem un bon xich monòtono y sense donar al seu paper aquells matisos que podria comportar.

CALVO-VICO.

Ha comensat à funcionar en aquest teatro una companyia de sarsuela valenciana, que per l'ajust ab que treballa, mereix ser vista. La dirigeix lo Sr. Llorens, qu' es un escelent actor còmic, y d' ella forman part ademés la Srta. Garrigós y 'l Sr. Plumer, que 's fan aplaudir ab justicia.

Las obras del repertori valencià, acostuman à ser molt lleugeras.

Pero ab aquestas calors, no hi ha res més agradable que la horxata de xufas.

N. N. N.

ESQUELLOTS.

No podém ser amichs, ni ho serém may de que 'ls fondos de la ciutat tingan altra inversió que aquella qu' en lo bè de la ciutat redunda y que en la ley està categòricament determinada.

Fem aquesta reflexió apropòsit de un acort de certa indole, pres per l' Ajuntament que presidia 'l Sr. Coll y Pujol en sas postrimerias.

Crech que no haig de dir res més, perque m' entengan.

Me refereixo à la suma de 10,000 duros votada per encabessar la suscripció que alguns devots del difunt Sr. Rius y Taulet han acordat obrir, al objecte de socorrer à sa familia, la qual suposan que no ha quedat lo que 's diu en una situació desahogada.

* * *

Compreném que 'ls admiradors del primer marquès de Olérdola y aquells que à la sombra de la seva administració rumbosa varen obtenir favors y beneficis, procurin recordarse d' ell y

honorar la seva memoria en la forma que cregan més oportuna.

L'agrahiment es una virtut que inspira sempre respecte y simpatias.

Pero que aquests senyors, avants de decidirse à fer un benefici, acudin al patrimoni de la ciutat, y que 'ls representants d' aquesta, de bonas à primeras accedeixin à las sevas pretensions, mostrantse rumbosos ab fondos que no son seus, arrencats tal vegada à la alimentació del obrer en los fieltos de consúms, aixó, francament, ni es just ni es bonich, y fins per donar lloch à consideracions ofensivas, com las que ha estampat un periòdic, penetrant en lo refugi de la vida privada.

* * *

Lo càrrech de arcalde, com tot càrrech públich, no es obligatori. Qui al acceptarlo s' imposa un sacrifici, ja sab lo que li va y ha de arrostrar las consecuencias.

En la mateixa ó pitjor situació de la que pot trobarse la familia del difunt arcalde, se trobaran, sens dupte, centenars de familias à Barcelona... y estariam frescos que s' hagués de socorre à totas ellas ab fondos comunals!...

Que aquells que sentin afecció pèl Sr. Rius y Taulet fassan enhorabona lo que 'l cor 'ls dicti. L'agrahiment ha de ser individual y voluntari. L'agrahiment colectiu é imposat tè més caràcter de abús que de virtut.

¡Y quina calor s' ha despertat aquests últims dias!

No sembla sino que en l' atmòsfera fassan fosa de metalls y 'ns los tirin aldamunt, sense dir; sota!

Un hivern crú com poch, seguit de un istiu massa cuyt y bullent. En quant à la primavera 'ns

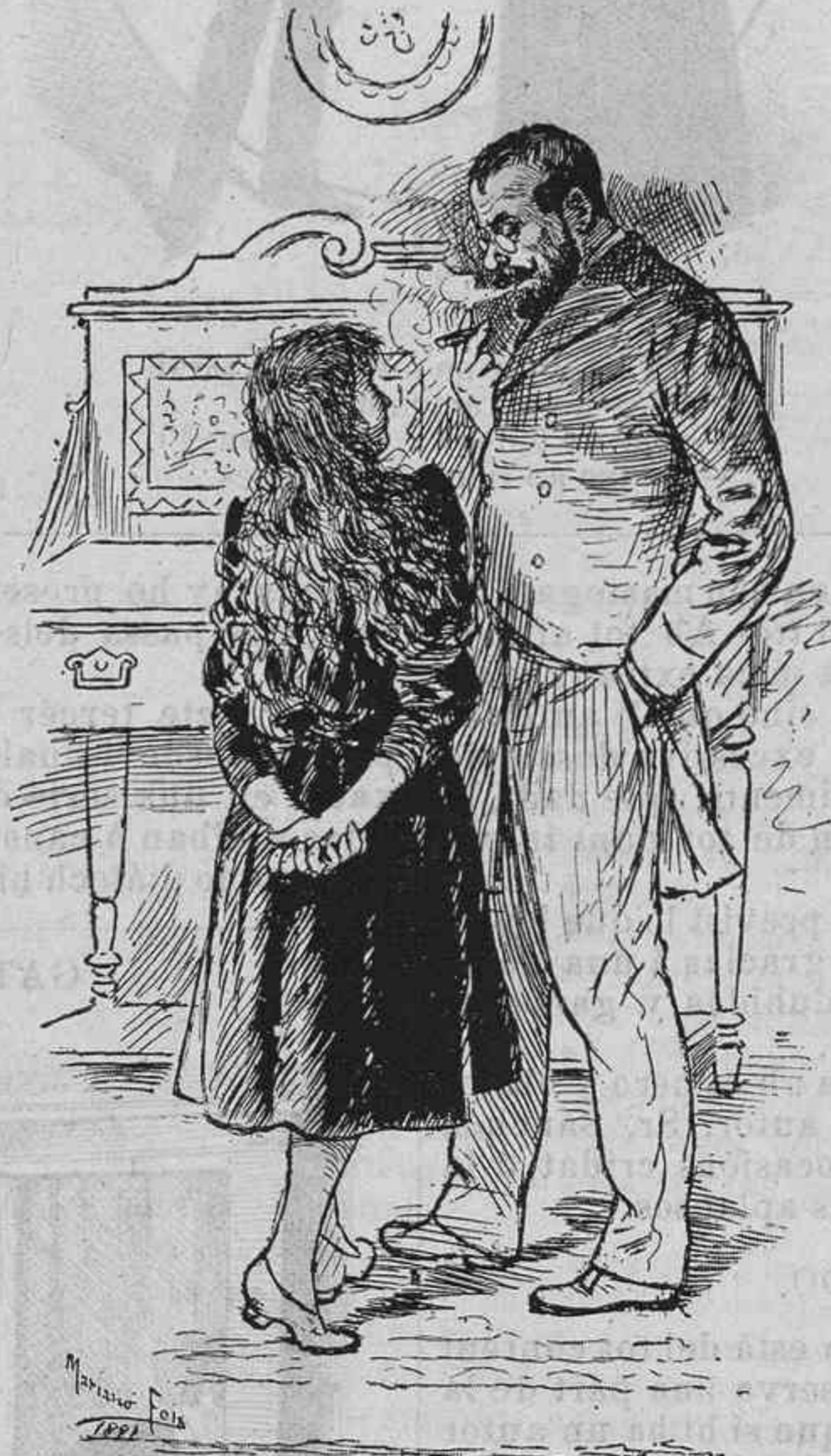
l' han quedada à deure.

Senyors: renego del temps per massa amich dels extréms.

Vaig visitar l' altre dia 'l Cassino de las clases pasivas del exèrcit, establert en un luxós primer pis de la Rambla d' Estudis, quedant agradablement sorprés al contemplar las parets del saló principal, decoradas ab tres grans quadros al oli, esmeradament pintats, dos d' ells per altres tants socios de la casa, y degut lo tercer à la Sra. D.ª Concha de Seoane, la qual revela molt notables condicions artísticas.

Felicitem als militars retirats, per l' afició que demostren à las Bellas Arts.

ONCLE Y NEBODA.

— ¡Qué tal, qué tal! ¿aprens forsa?
— Faig progressos colossals:
miri en la geometría,
ja estich en horizontals...

Res més bonich que veure 'ls arts de la guerra armònicament unidas ab las de la pau.

CROQUIS D' ACTUALITAT.

Més Ajuntament de Sant Gervasi.

Zero y van mil.

Dias enrera la majoria pretenia qu' anés una música á la profesó pagantla, com es de suposar ab fondos comunals.

Un tremendo de la minoria, tant va apretar, que lográ 's votés en sentit de que la música la paguessin los regidors mateixos qu' anessin á la profesó.

Conseqüència d' aixó; un tinent d' arcalde, al sortir, s' encarà ab lo concejal oposicionista dihentli:

—Vosté tant que crida pera evitar gastos superfluos, y temps enrera, gracias á vosté, s' acordá donar una cantitat á un individuo que ningú coneix y que jo sábiga cap benefici 'n reporta 'l poble.

—¿A qui us referiu ara?— li contesta.

—No ho sé exactament. Crech que d' un de Figueras que, li repeteixo, ningú sab qui es y may n' hem sentit á parlar.

—¿Que potser aludiu á la suscripció oberta pera aixecar un monument en la ciutat de Figueras, en honor de 'n Narcís Monturiol?

—Sí senyor: Monturiol; ara me 'n recordo.

—Pero home—replicá reventantse de riure 'l regidor oposicionista—¿que no ho sabiau qu' en Monturiol es una gloria nacional y qu' era fill de Figueras?

—Pues miri: no ho sabia.

¿Vritat qu' es salat?

Aygua fresca y regalada,
que 'ns envían los istius
de la mina de Moncada ..
(menos quan vè de Dos-Rius).

de 50,000 accions y está á punt de llansarlas á la plassa.

Un pensionista deya:

—Y ara á jugar á la Bolsa y caygui qui caygui. Sempre havia cregut que molt avants de construir las casas de la reforma, las empaperarian.

Dimars lo Sr. Coll y Pujol va obsequiar als seus companys de corporació ab un ápat á Miramar.

Dimecres no va haverhi dinar, sino cambi d' Ajuntament.

Y 'l dijous, tornaboda. Los ex-regidors van correspondre al obsequi del Sr. Coll y Pujol ab un altre ápat.

Un dels comensals va dirme:

—Avuy, per despedida, hem anat á trencar la copa.

La senmana próxima 'l meu estimat company de glories y fatigas, *La Campana de Gracia* publicarà 'l seu número extraordinari corresponent al més de juliol.

Lo número estará destinat á honrar á la República francesa, conmemorant la presa de la Bastilla, á qual efecte conta ab lo concurs de notables escriptors y distinguits artistas.

¡Alsa amigo, Sr. Fuster ó *Mister Fúster*, com li diuhem á casa seva, porque 'l nom de Fúster fá molt *ayga-lifa!*... ¡Alsa amigo!—repeteixo— ¡Vosté si que l' ha ben treta!...

No podrá dir que 'ls seus companys de consistori, al fer testament, no s' hajan recordat de vosté!...

¡Y jo que, á pesar de seguir ab atenció 'l moviment bibliogràfic, ni menos sabia que vosté fes llibres!...

La primera noticia de la seva obra *La acuarela y sus aplicaciones* vaig tenirla al enterarme de la cláusula del testament municipal, en virtud de la qual, l' Ajuntament se compromet á adquirir 300 exemplars de la mateixa al preu de deu pessetas l' exemplar.

Total: siscents durets rodons. O com si diguessem: la grossa dels empedrats.

Fa més de mitj any que la linea de Fransa está interrompuda desde Arenys de Mar á Callella

A conseqüència d' aquesta interrupció, aquells pobles están completament aïslats, ab gran perjudici dels seus interessos.

Acuden al Sr. Planás... y aquest ni menos se 'ls escucha.

A la qüenta, com á condició per compláure'ls, lo célebre gerent de la companyia de Fransa 'ls exigeix que li deixin construir murs de contenció en totas las platxas, arruinant aixis als pobres pescadors, que ab los murs haurían de renunciar á la seva industria.

Lo ferro-carril es per tot arreu un amich dels pobles.

Pero posin una linea férrea baix la direcció de un home com lo Sr. Planás y l' amich se convertirá en un adversari odiat.

* *

Mil medis hi ha per conciliar l' interés dels pobles ab l' interés de la empresa.

Pero 'l Sr. Planás es tossut y té la gracia especial de tirar sempre tots los jochs á codillo.

O 'ls pobles se rendeixen á discreció ó 's quedan per sempre més sense carril.

Naturalment, los tantos que pert lo Sr. Planás los pagan los pobres accionistas de la linea de Fransa. Es de creure fundadament que si haguessen de sortir de la seva butxaca, jugaria de una manera més enrahonada.

La concessió de la reforma de Barcelona, 'l Sr. Baixeras l' ha traspasada al *Banch Universal*.

Qual *Banch Universal* té ja cuberta la emissió

Aixís es com s'ha de fer: protegir als escriptors que no troban mercat per las sèvas elucubracions literarias.

Y la protecció es com la caritat. La protecció ben entesa comensa per sí mateix. ¿No es veritat, mister *Fúster*?

Es assombrós lo líquit inventat per D. Antón Viñas, de Figueras, aplicable á la extinció de incendis.

Dilluns passat van ferse experiments en lo Parch, y una ruixada de aquest líquit, uns cent litros á lo més, contenint dotze kilos de sals, extingí en mitj minut un foch en lo qual cremavan 400 litros de quitrá, 160 de gasolina y 80 d'oli de trementina. Es á dir, un infern.

* * *

No obstant, un espectador va dir:

—Quan la mèva sogra s'enverina, jo m'hi jugo qualsevol cosa que ni que n'hi tirin quatre cargas, li apagan los fochs.

Hi ha un sabi anomenat professor Garner, que blasona de haver conseguit entendre 'l llenguatge dels micos.

—¡Gran cosa!— deya un gomós—jo desde que 'm dedico ab gran afany á la conquesta de las noyas macas, qu'entench perfectament lo llenguatge de las monas.

FILLAS D' EVA.

Fot. Camús, suc. de Chalot.—Paris.

Caronas tan expressivas,
bocas ab aquest somris,
cossets ab aquest jaleo...
sòls se troban á París.

Una anécdota curialesca.

Se tracta de un advocat célebre envellit en las lluytas del foro y de un altre advocat jove, que no fa pas molt temps que ha donat principi á la sèva carrera.

Está á punt de comensar la vista de la causa que portan entre mans, en defensa cada advocat de la sèva part respectiva, y 'l jove, desconfiant del éxit, decideix no comparéixer, comunicanho aixís per teléfono al sèu antagonista.

Y li afegeix:

—Tota vegada que no vinch, no apreti gayre.

Jo no sè si 'l advocat vell apretaria ó no: 'l fet es que la causa va ser fallada en contra de las sèvas pretensions, guanyant lo plet l'advocat jove, que ni la pena s'havia prés de comparéixer.

Rigurosament històrich.

L'altre dia sentintse grans crits en un pis del carrer de Barbará, los municipals van penetrar en l'habitació de ahont aquells precedian, trobant á un home qu'estava repartint garrotadas á la sèva costella.

Feya poch temps que 'ls dos cónjuges estavan casats.

Quan lo jutje interrogui al marit peguisser, vels'hi aquí que aquest podria respondre ab molta senzillés:

—Ja veurá: després de tot, no feyam res de mal. Estavam celebrant la lluna de mel.

Un borratxo, tambalejantse, penetra en un café.

—Vágise'n—li diu l'amo del establiment—¿que no veu que no hi ha puesto? Tot lo café está plé.

—Jo també n'estich de plé—replica 'l borratxo fent una tantina.

Y agafant un bock de cervèza que portava un mosso, y tombantse'l de un glop, exclama ab ayre de triunfo:

—¿Veu, home, veu, com encare hi havia puesto?

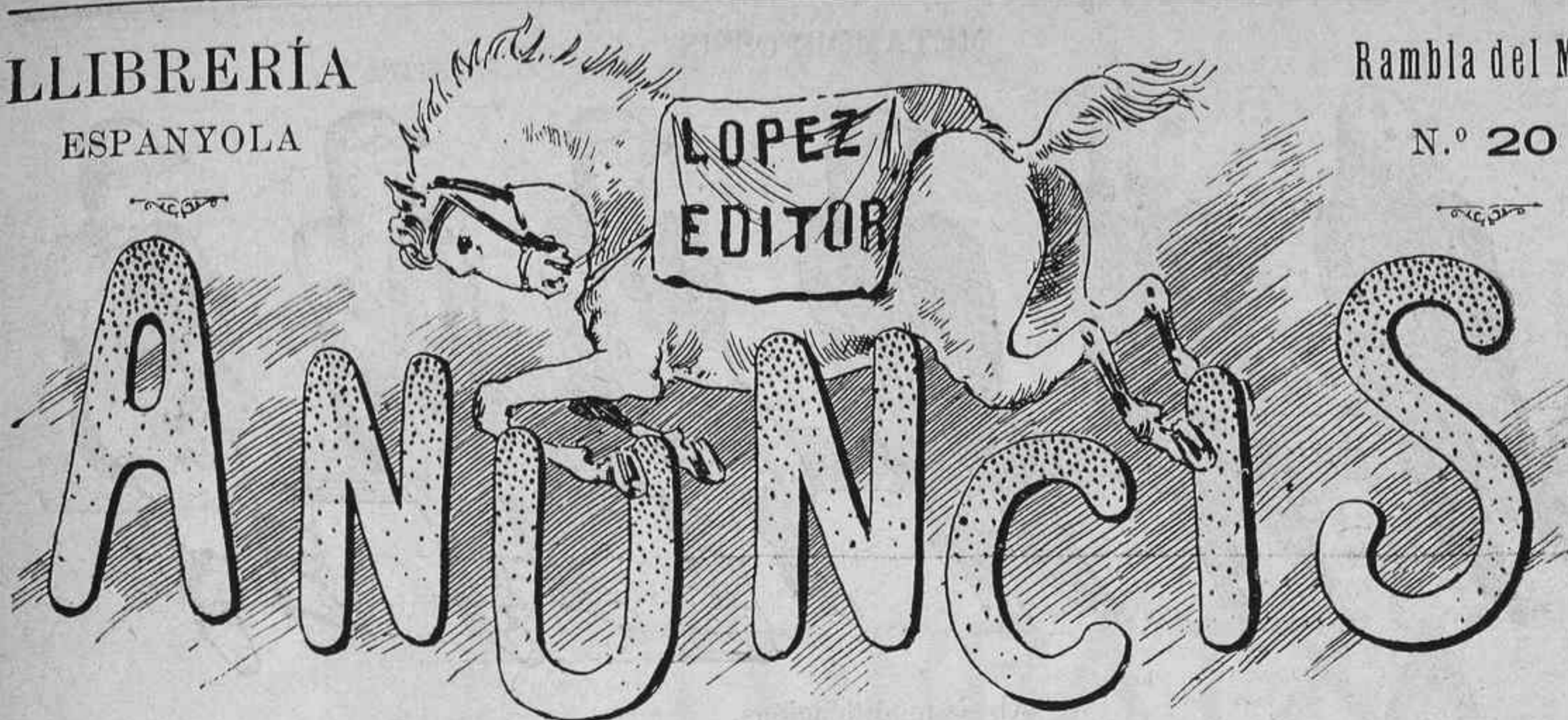
A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Per-do-nar-te.*
2. ID. 2.ª—*Fe-no-sa.*
3. MUDANSA.—*Calzar-Colzer.*
4. ACENTÍGRAFO.—*Sòrt-Sòrt.*
5. TRENCA-CLOSECAS.—*Príncep de Viana.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Gumersindo.*
7. CONVERSA.—*Teresa.*
8. GEROGLÍFICH.—*Ni fi ni granat es entrefi.*

LLIBRERÍA
ESPANYOLA

Rambla del Mitj

N.º 20

EDMUNDO DE GONCOURT

LOS HERMANOS ZEMGANNO

Version castellana de E. PARDO BAZÁN = Ilustración de APELES MESTRES

Un tomo en 8.º magníficamente impreso, Ptas. 4.

MARTÍNEZ BARRIONUEVO

DE PURA SANGRE

NOVELA ESPAÑOLA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50.

¡¡GRAN ÉXITO!! OBRA NUEVA ¡¡GRAN ÉXITO!!

**NUEVAS CAUSAS DE ESTERILIDAD
EN AMBOS SEXOS**

FECUNDACIÓN ARTIFICIAL

Como último medio de tratamiento, por el Dr. Gérard

Un tomo en 8.º, ilustrado, Ptas. 5.

- TRATA DE BLANCAS, por Eugenio Antonio Flores. Un tomo en 8.º . . . . . Ptas. 3
- POESIA DEL PORVENIR, por F. Salazar, con un prólogo de F. Pi y Margall. Un tomo 8.º » 2'50
- ROMANCES DE CORTE Y VILLA, por Francisco Gras y Elías. Un tomo en 8.º. . . . » 2'50
- NITS DE LLUNA, per Frederich Soler, ilustradas per J. Lluís Pellicer. . . . . » 2'50

BARCELONA EN LA MANO

GUÍA DE BARCELONA Y SUS ALREDEDORES
CON CUATRO PLANOS PARCIALES

POR

JOSÉ ROCA Y ROCA

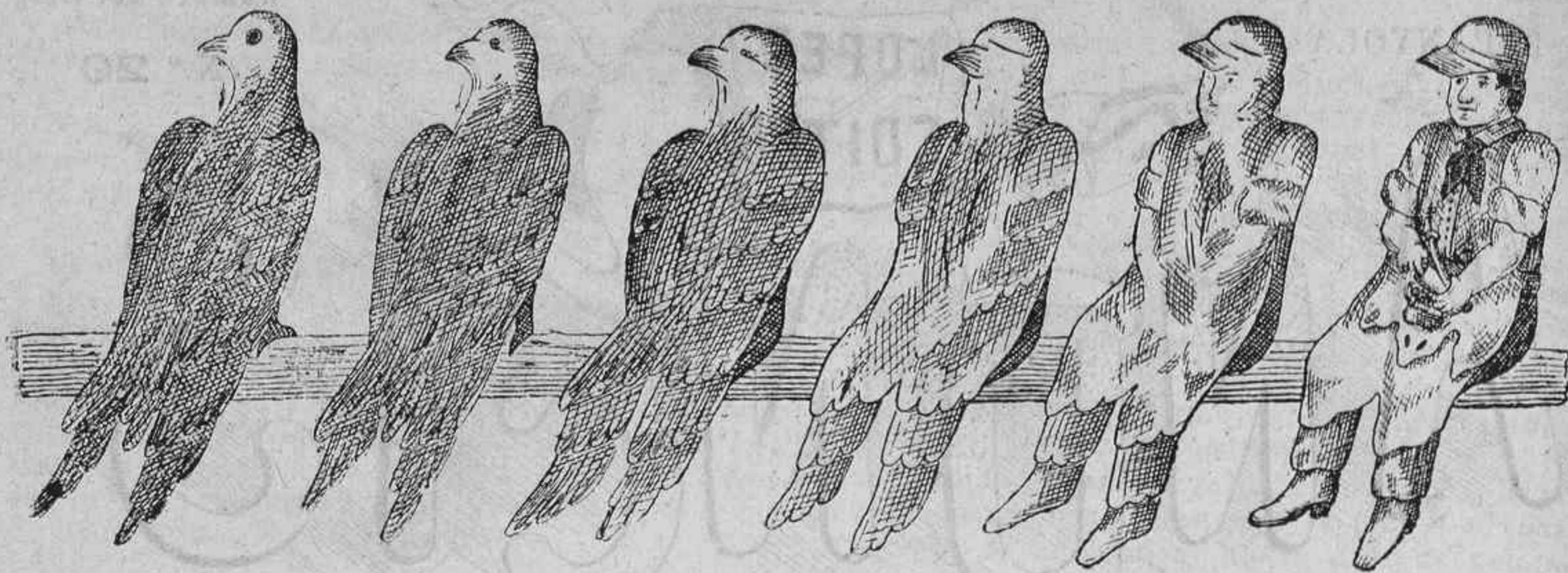
Un tomo en 16.º encuadernado en percalina, Ptas. 3'50.

PLANOS DE BARCELONA

Encuadernados con una elegante tapa
Pesetas 2.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútu, bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

METAMÓRFOSSIS.

Ab sis modificacions,
aquí 's proba cóm se pot
agafà un colóm ben manso
y ferlo torná un xicot.

XARADAS.

I.

Aixó era 'l *tercera-plural* y lo día
del *tersa-girada* que sè que caigué
hu-dugas-tres-quatre. *Hu-quinta* vegada
que penso ab lo *prima-plural* tal com es
creguéu que m' extranyo qu' estiga tan *quarta*.

Ab certa minyona que ja coneixéu
avuy *hu-quart-quinta* ab en Gumersindo
de *prima-dos* Petra, tinguérem á bè
tots dos passejarnos en bot per *tercera*
pescant algun rato per més passatemp.
Tenint dos buter al *prima-dos-quinta*
qu' es cosa mol bona per agafar peix,
al punt agafárem un *hu-dos-tercera*
que feya tres tersas; estant cert que més
molt més peix hauríam portat si acás ella
probant l' aygua si era perque feya fret
molt *quarta-dos-quinta*, se va marejar
tenint qu' atracarla sens cap més remey:
y *dugas-inversa* baixarla ensopego
ab una gran roca, qu' en un dit del péu
encara hi tinch una *tercera-primera*
ben *tres-prima-quinta*, y vaig jo mateix
á *quart-prima-quarta* portarla tapada
ab una *quart-prima* qu' hi havia 'ls arréus:
cinch-cinch l' importancia que tindre podíu
un mal de resultas d' aquell fort mareig.

Aixís va arribarhi: més morta que viva;
posantse ajeguda dessobre un catret
qu' hi ha en una *quart-dugas* dos horas quant menos,
tenint prop lo *prima*, guardiá molt fidel.

AMOROSA.

II.

Pronóm possessiu *primera*,
la *segona* una vocal,
un article la *tercera*
y en las casas hi ha *total*.

MR. EUGON.

SINONIMIA.

Lo senyor *Tot á Total*
tè dos *total* tan regrosas

que al istíu quan son ben verdas
á casi tot l' hort fan ombra.

SALDONI DE VALLCARCA.

ANAGRAMA.

No tot tot anar sol
lo nen xich de 'n Pau Pol.

XANIGOTS.

TRENCA-CLOSCAS.

PAU TELAR.

RODA.

Formar ab aquestas lletras lo nom d' un poble catalá.
P. XIBAU Y C.^a

LOGOGRIFO NUMERICH.

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Poble valenciá.
9 7 6 6 4 5 6 7.—Ofici d' home.
1 2 6 1 2 9 2.—Poble valenciá.
3 4 6 3 7 6.—Id. id.
3 2 9 7 6.—Id. id.
4 9 9 4.—Id. id.
2 3 4.—Animal.
2 6.—Mineral,
2.—Nom de dona.

J. NICOLAU JORDÁ.

CONVERSA.

- Bon día, Magí.
—Buenas, Miquel, ¿qué se t' ofería?
—¡Res! No mes que 't vinch á dir que 'l teu amich
Ramonet, ha posat un magatsém de guitarras, ¿sabs
ahont?
—No, noy...
—Donchs t' ho participo, per si acás, algún día 'l vols
anar á veurer
—¿Que 'm vols dir ahont l' ha posat?
—Altra feyna hi há, que fermho repetí, perque no t'
hi fixabas, que ben clar t' ho he dit.

ANTÓN TRACIS.

GEROGLIFICH.

ONCLE |
TIA | ×
LI |
FIN | :

PEP GALLEDÀ.

BARCELONA:

Imprenta de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.